

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुलचोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला
२०७९/८० सालको निर्णय नं.४११
पुनरावेदन नं.०७५-RB-००३७
मुद्दा: आयकर (२०६६।६७)

बारा जिल्ला वीरगंज आदर्शनगर स्थित साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि.)
हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००२०५९७) को } पुनरावेदक
तर्फबाट अखितयार प्राप्त कम्पनीका संचालक जीवन कुमार अग्रवाल.....१

विरुद्ध

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा.....१ }
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाण्डौ.....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर प्रशासक श्री कृष्ण प्रसाद पराजुली

शुरु निर्णय मिति:- २०७०।११।१२

प्रशासकीय पनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग, काठमाण्डौ

निर्णय गर्ने अधिकारी:- महानिर्देशक श्री विष्णुप्रसाद नेपाल

विभागको निर्णय मिति:-२०७५/०२/१०

उपस्थित कानून व्यवसायी

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री रमणकुमार कर्ण र श्री प्रेरणा उप्रेती

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: *

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट मिति २०७०।११।१२ मा भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/०२/१० मा भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम करदाताको तर्फबाट परेको पुनरावेदन यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यसप्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराको कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. ले आ.व. २०६६/०६७ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार रु.२,२८,४६,१७८।- करयोग्य नोक्सानी कायम गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरामा मिति २०६७/०९/२९ मा विवरण पेश गरेको ।
२. आ.व. २०६६/०६७ लागि आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट कर परीक्षण हुँदा करदाताबाट पेश हुन आएका आय विवरण साथ संलग्न कागजात, फाँटवारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतलाई आधार बनाई विश्लेषण गर्दा प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६६/०६७ को सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम समावेश गर्नुपर्ने रकम नगरेको तथा कट्टी गर्न नपाइने खर्च कट्टी दावी भएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि संशोधित करयोग्य आय रु.७६,२१,०८५।- कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को १०१(६) बमोजिम आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट मिति २०७०।१०।२२ मा जारी भएको सूचना ।
३. आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट मिति २०७०।१०।२२ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७०।१०।२४ मा बुझी लिई सोको लिखित जवाफ मिति २०७०।११।०८ मा पेश गरेको ।
४. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६६/०६७ को लागि रु.७६,२१,०८५।- करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट मिति २०७०/११/१२ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।

५. आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराले मिति २०७०/११/१२ मा जारी गरेको आ.व. २०६६/०६७ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७१/०१/१९ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।
६. करदाताले विभागको च.नं.२१४, मिति २०६८।०९।१९ को परिपत्रलाई वेवास्ता गरी नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएको हदसम्मको परिमाण उत्पादन भएको र बिक्री भएको मानी सो बिक्रीलाई आयमा समावेश गर्ने गरी भएको कार्यालयको निर्णय कानून सम्मत रहेको देखिँदा निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ। कारोवार नभिकेको विषयमा, बिक्री प्रवर्द्धन खर्च, सेल्स म्यान भ्रमण खर्च, र बाहिरी ढुवानि खर्चको सम्बन्धमा पुनः संशोधित कर निर्धारण हुनुपर्ने ठहर्छ। निवेदकले गत आर्थिक वर्षबाट जिम्मेवारी सरेको ब्यबसायको नोक्सानी भनी देखाईएको रू.३,१८,३८,४१०।- का सम्बन्धमा आ.व. २०६५/६६ को संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझाई राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दिएकोमा हालसम्म निर्णय नभएकोले कम्पनीले पेश गरेको स्वयंकर निर्धारण अनुसार नोक्सानी दावी पाउनुपर्ने भन्ने जिकिरका सम्बन्धमा विचार गर्दा निवेदकले यस आ. व.मा गत आ. व. २०६५।०६६ नोक्सानी भनी रू.३,१८,३८,४१०।- दावी लिएको देखिन आयो भने कार्यालयबाट सो आ. व. का लागि कर परीक्षणबाट रू.१,६६,४६,६९५।६३ नोक्सानी कायम भएको देखिन्छ। सो सम्बन्धमा राजस्व न्यायाधिकरणबाट अन्यथा निर्णय नभएसम्म कार्यालयबाट भएको निर्णयलाई स्वीकार गर्नु पर्ने नै देखिँदा निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५/०२/१० मा भएको निर्णय।
७. नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएकोले दावी गरेको बढी जर्तिलाई उल्लिखित दरकै आधारमा छुड उत्पादन तथा बिक्री भएको मानी सो बिक्रीलाई आयमा समावेश गरेको तथा गत आ.व. को लागि दावी गरेको नोक्सानी कट्टीलाई अमान्य गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट भएको संशोधित कर निर्धारण भएको आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय समेत त्रुटिपूर्ण हुँदा सो समेत बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. को तर्फबाट यस न्यायाधिकरणमा मिति २०७५/०५/१० मा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७६/०७/०६ मा भएको आदेश।
९. प्रस्तुत मुद्दामा करदाताको तर्फबाट कानून व्यवसायी रहनु भएका अधिवक्ता श्री रमणकुमार कर्णले स्वास्थ्य उपचारको कारण देखाई पेशी स्थगनको निवेदन पठाएको देखिँदा प्रस्तुत मुद्दामा आज सुनुवाई गर्न मिलेन। प्रस्तुत मुद्दा करिब चार वर्ष पुरानो रहेको परिप्रेक्ष्यमा पुनरावेदक तर्फबाटका कानून व्यवसायी तथा प्रत्यर्थी तर्फबाट विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय दुवै पक्षबाट १५ दिनभित्र लिखित बहसनोट पेश गर्न लगाई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/१२/२० मा भएको आदेश।
१०. उद्योग विभागको Material consumption Norms B.S. 2063 ले उल्लेख गरेको व्यवस्था बाध्यकारी नभएकोले सोमा भएको नर्मसलाई सबै उद्योगमा समानरूपमा लागु हुने नहुँदा सो नर्मसलाई वेवास्ता गरी नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएकोले दावी गरेको बढी जर्तिलाई उल्लिखित दरकै आधारमा छड उत्पादन तथा बिक्री भएको मानी सो बिक्रीलाई आयमा समावेश गरी तथा गत आ.ब. को लागि दावी गरेको नोकसानी कट्टीलाई अमान्य गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट गरिएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशबाट भएको निर्णय समेत त्रुटीपूर्ण रहेकोले बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट विद्वान अधिवक्ता श्री प्रेरणा उप्रेतीले मिति २०८०।०१।०४ मा पेश गरेको बहसनोट।
११. करदाताले उद्योग विभागको Material consumption Norms B.S. 2063 ले उल्लेख गरेको व्यवस्थालाई वेवास्ता गरी नियमानुसार पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएकोले दावी गरेको बढी जर्तिलाई उल्लिखित दरकै आधारमा छड उत्पादन तथा बिक्री भएको मानी सो बिक्रीलाई आयमा समावेश गरेको तथा गत आ.ब. को नोकसानी भन्दा बढी नोकसानी दावी गरेको नोकसानी कट्टीलाई अमान्य गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट निर्धारण भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर होस भन्ने समेत व्यहोराको प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट विशेष सरकारी वकील कार्यालयका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले मिति २०८०।०१।०५ मा पेश गरेको बहसनोट।

ठहर खण्ड

१२. नियम बमोजिम पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. का तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री रमणकुमार कर्ण र श्री प्रेरणा उप्रेतीले करदाताले पाउने भन्दा बढी जर्ति दावी गरी घटी उत्पादन देखाएको भनी बढी जर्तिलाई उल्लिखित दरकै आधारमा छुड उत्पादन तथा बिक्री भएको मानी आयमा समावेश गरेको तथा बढी समायोजन गरेको नोकसानीको खर्च कट्टी नपाउने भनी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय समेत त्रुटिपूर्ण रहेको हुँदा बदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।
१३. प्रत्यर्थीहरूका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत रहेको हुँदा सो निर्णय सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
१४. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू एवं लिखित बहसनोट र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो।
१५. निर्णय तर्फ विचार गर्दा करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकिर उद्योग विभागबाट प्रकाशित Material Consumption Norms, Vol I BS. २०६३ बमोजिमको प्रतिलब्धी दर ९४.३४ प्रतिशत उत्पादन हुनुपर्नेमा फलामे डण्डीको प्रतिलब्धी दर ९०.९९ मात्र देखाई तोकिएको Norms भन्दा ३.३५ प्रतिशतले हुने ३,३९,२६४.३० के. जी. फलामे डण्डी घटी उत्पादन देखिएको भनी स्क्राप वापतको मूल्य र हिसाब समायोजन गर्न छुट समेत समावेश गरी त्यसलाई घटाई रु.१,३१,९९,२५८।७४ करदाताको मूनाफा र लाभमा समावेश गरेको त्रुटीपूर्ण भन्ने रहेको देखियो। करदाताले आफ्नो पुनरावेदन जिकिर पुष्टी गर्नको लागि उद्योग विभागको उक्त मापदण्ड भन्सारमा Duty drawback प्रयोजनको लागि हो, कर निर्धारण प्रयोजनको लागि होईन भन्ने तर्क समेत अघि सारेको देखियो। यही प्रश्न समावेश रहेको यीनै करदाताको आ.ब. २०६६/०६७ को अन्तःशुल्क निर्धारण सम्बन्धी लगाउको ०७५-RB-००२८ को मुद्दामा शुरु निर्णय

समेत सदर हुने ठहरी आज यसै इजलासबाट फैसला भएको हुँदा सोही फैसलामा विवेचना गरिएको आधारमा प्रस्तुत मुद्दामा समेत Material Consumption Norms भन्दा घटी उत्पादन गरेको देखाई आ.ब. २०६६/०६७ मा रु.१,३१,९९,२५८।७४ बराबरको आय करदाताले लुकाएको ठहर गरी आयमा समावेश गर्ने गरेको आन्तरिक राजस्व कार्यालय सिमराबाट भएको निर्णय र सोही निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत देखियो।

१६. पुनरावेदक करदाताको दोस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले गत आ.ब.मा भएको रु.३,१८,३८,४१०।- नोक्सानीलाई खर्च कट्टी गर्न पाउनु पर्ने दावी लिएको देखिन्छ। शुरु आन्तरिक राजस्व कार्यालय सिमराले गत आ.ब. २०६५/०६६ मा करदाताको नोक्सानी रु.१,६६,४६,६९५।६३ कायम गरेको देखिन्छ। करदाताले पेश गरेको कागजात अध्ययन गर्दा करदाताले आयकर ऐन, २०५८ को दफा २२ तथा आयकर नियमावली, २०५९ को नियम ८ बमोजिम राखेको लेखाले प्रमाणित गरेको गत आ.ब.मा भएको नोक्सानीलाई लेखामानको सर्वमान्य सिद्धान्त बमोजिम नोक्सानी दावी गर्नुपर्नेमा सो भन्दा बढी रु.३,१८,३८,४१०।- दावी गरेको देखियो। सोको मनासिब कारण पेश गर्न सकेको पनि देखिएन। शुरु कार्यालयबाट आ.ब. २०६५/०६६ को कारोवारको हकमा करयोग्य आय कायम गरी मिति २०७३/०९/१७ मा निर्णय भैसकेकोले करदाताबाट दावी गरिएको रु.३,१८,३८,४१०।- लाई नोक्सानी अमान्य गरेको देखिन्छ। यसरी गत आ.ब. २०६५/०६६ को संशोधित कर निर्धारण आदेश सम्बन्धित माथिल्लो निकायबाट संशोधन नभएसम्म सो नोक्सानीलाई अन्यथा मात्र सकिने अबस्था नहुँदा आ.ब. २०६५/०६६ को संशोधित कर निर्धारण आदेशले कायम गरेको भन्दा बढी नोक्सानी कट्टी गर्न पाउँनुपर्छ भन्ने पुनरावेदन जिकिरको कानूनी आधार देखिएन।

१७. तसर्थ माथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट करदाता साविक मारुती नन्दन रोलिङ्ग मिल्स प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००२०५९७) हाल परिवर्तित शालीमार स्टील्स प्रा. लि. को आ. ब. २०६६/०६७ को आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमराबाट मिति २०७०/११/१२ मा संशोधित कर निर्धारण गरी गरेको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/०२/१० मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरु तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पठाईदिनु।

२. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
३. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
४. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल आन्तरिक राजस्व कार्यालय सिमरा पठाई दिनु।
५. प्रस्तुत मुद्दाको रेकर्ड मिसिल यस न्यायाधिकरणको अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: श्री भिष्म भट्टराई

ईति सम्बत् २०८० साल जेष्ठ ८ गते रोज २ शुभम् -----

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंको छाप